

Quy Trình 9 Bước Lập Báo Cáo ESG

ESG Consulting

Quy Trình 9 Bước Lập Báo Cáo ESG

Tập hợp nhóm ba yếu tố môi trường, xã hội và quản trị (trong Tiếng Anh viết tắt là ESG) hiện đang là xu hướng toàn cầu mang tính chiến lược và cấp thiết cho hầu hết các doanh nghiệp, ảnh hưởng trực tiếp tới sự phát triển bền vững trong dài hạn. Từ năm 2021, cam kết của Việt Nam về mục tiêu phát thải ròng bằng 0 (“Net Zero”) đã được Thủ tướng Phạm Minh Chính đưa ra tại Hội nghị COP26, yêu cầu biến cam kết thành hành động, thúc đẩy các ngành, các cấp xây dựng chính sách, luật định liên quan tới trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp. Do đó, việc hiểu biết và công bố Báo cáo ESG và xây dựng lộ trình thực hành phát triển bền vững trong doanh nghiệp thực sự quan trọng.

Báo cáo ESG hoặc Báo cáo Bền vững là báo cáo được xuất bản bởi một công ty hoặc tổ chức về các tác động môi trường, xã hội và quản trị (ESG). Nó cho phép công ty minh bạch hơn về những rủi ro và cơ hội mà nó phải đối mặt. Nó là một công cụ giao tiếp đóng một vai trò quan trọng trong việc thuyết phục các bên liên quan có thể đang hoài nghi rằng hành động của công ty là chân thành.

Dưới đây, chúng tôi đề xuất 9 bước điển hình trong lập Báo cáo ESG phù hợp với hầu hết tổ chức, doanh nghiệp ở mọi quy mô, lĩnh vực và vùng địa lý.

1. Xác định phạm vi và mục tiêu của Báo cáo ESG:

Xác định các chỉ tiêu và khía cạnh ESG có ảnh hưởng nhất mà doanh nghiệp muốn đưa vào báo cáo, hay nói cách khác là xác định phạm vi và đặt ra mục tiêu cụ thể của báo cáo là bước đầu để doanh nghiệp chuẩn bị nguồn lực.

Trong khi đó, chúng ta chỉ có thể xác định được phạm vi báo cáo khi chúng ta xác định được các bên liên quan, những người sẽ quan tâm đến việc đọc các báo cáo ESG của doanh nghiệp. Những bên này họ muốn có cái nhìn sâu sắc để thấu hiểu về doanh nghiệp của bạn, đầu là những thông tin họ muốn tìm hiểu? Họ có thể bao gồm toàn bộ nhân sự, các nhà đầu tư, chuỗi cung ứng, đối tác, khách hàng, các cơ quan quản lý nhà nước, các hiệp hội ngành nghề và cộng đồng địa phương nơi doanh nghiệp có hoạt động,...

Việc đánh giá tính cấu trúc là một công cụ hữu ích có thể được sử dụng để hiểu rõ hơn về những chủ đề nào phù hợp với chiến lược ESG của tổ chức, cùng với các chủ đề cần thiết để đảm bảo việc phát triển một báo cáo có tác động rõ rệt. Hơn nữa, việc so sánh với các

công ty trong cùng ngành cũng có thể được áp dụng để hiểu rõ hơn về các chủ đề và các chỉ số hiệu suất phổ biến trong ngành và thị trường quan trọng của tổ chức. Ví dụ, một công ty có nhà đầu tư và thị trường chính tại EU sẽ có yêu cầu khác với một doanh nghiệp chuyên bán hàng vào thị trường Đông Bắc Á. Tương tự như thế với các ngành nghề khác nhau, doanh nghiệp chuyên về sản xuất chắc chắn sẽ có nhu cầu báo cáo khác với một doanh nghiệp dịch vụ tài chính.

2. Lựa chọn tiêu chuẩn/ khung khổ báo cáo ESG:

Việc lựa chọn tuân theo các bộ tiêu chuẩn và khung khổ báo cáo ESG của bên thứ ba là một bước quan trọng cần được thực hiện để đảm bảo tính chính xác và hiệu quả trong quá trình chuẩn bị. Như chúng tôi đã nói ở trên, một công ty được niêm yết trên sàn chứng khoán như HOSE chắc chắn sẽ phải chọn báo cáo theo lăng kính Tiêu chuẩn VNSI hoặc kết hợp thêm một vài bộ tiêu chuẩn phổ biến khác theo yêu cầu và thị hiếu của thị trường mục tiêu hay nhà đầu tư quan trọng. Việc lựa chọn tiêu chuẩn cũng liên quan đến việc bạn hoạt động trong lĩnh vực, ngành công nghiệp nào.

Ngoài Chỉ số Phát triển bền vững (VNSI) do HOSE công bố, doanh nghiệp tại Việt Nam hoàn toàn có thể chọn báo cáo theo một hoặc nhiều trong số các khuôn khổ/ tiêu chuẩn bao quát nhất về ESG đang được công nhận rộng rãi trên toàn cầu:

- Global Reporting Initiative (GRI - Sáng kiến Báo cáo Toàn cầu),
- Carbon Disclosure Project (CDP - trước đây là 'Dự án Công bố Carbon'),
- Climate Disclosure Standards Board (CDSB – Ủy ban Tiêu chuẩn Công bố Khí hậu),
- Sustainability Accounting Standards Board (SASB - Hội đồng Chuẩn mực Kế toán Bền vững),
- Science-Based Targets Initiative (SBTi - Sáng kiến Mục tiêu Dựa trên Khoa học)
- Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD - Lực lượng Đặc nhiệm về Công khai Tài chính Liên quan đến Khí hậu),
- International Sustainability Standards Board (ISSB - Hội đồng Tiêu chuẩn Bền vững Quốc tế),
- International Organization for Standardization (ISO - Tổ chức Tiêu chuẩn hóa Quốc tế),
- Green Business Bureau (GBB – Cục Kinh Doanh Xanh),
- UN Sustainable Development Goals (SDGs - Các Mục tiêu Phát triển Bền vững của Liên Hợp Quốc),
- UN Principles for Responsible Investment (PRI - Nguyên tắc của Liên Hợp Quốc về đầu tư có trách nhiệm), ...

Hơn nữa, những tiêu chuẩn này sẽ theo sát các quy trình tiết lộ thông tin rất chi tiết và có hệ thống, trợ giúp làm cho báo cáo trở nên chính xác hơn và dễ so sánh hơn, tăng giá trị của báo cáo đối với các bên liên quan, cả bên trong và bên ngoài công ty.

3. Phác thảo đề cương báo cáo ESG:

Sau khi đã xác định phạm vi, các vấn đề ESG sẽ được bao gồm trong báo cáo và xác định khung báo cáo phù hợp nhất với các bên liên quan của doanh nghiệp, bước tiếp theo là phác thảo một bản đề cương báo cáo sơ lược. Bản mô tả này nên cung cấp một tổng quan rõ ràng và tuần tự về các yếu tố quan trọng sẽ được đính kèm, bao gồm trong báo cáo. Bản mô tả có thể được cấu trúc xung quanh các chủ đề chính sẽ được tiết lộ trong báo cáo, hoặc nó có thể tuân theo các trụ cột chiến lược ESG chính của tổ chức. Sau đó, các công ty có thể lựa chọn phát triển một kho dữ liệu. Kho dữ liệu này sẽ được xây dựng dựa trên bản

mô tả báo cáo và đóng vai trò như một kho lưu trữ cho tất cả các dữ liệu ESG liên quan sẽ được bao gồm trong báo cáo, đồng thời đảm bảo không có khoảng trống trong dữ liệu.

4. Thu thập, đánh giá dữ liệu và thông tin ESG:

Khi đã phát triển bản mô tả báo cáo thử nghiệm, dữ liệu và nội dung liên quan đến các chủ đề ESG trong báo cáo cần được thu thập. Báo cáo ESG bao gồm các đo lường về lượng khí thải, sử dụng tài nguyên, môi trường và tài nguyên thiên nhiên của công ty, chính sách lao động và nhân quyền, sức khỏe và an toàn lao động, quản lý chuỗi cung ứng, trách nhiệm sản phẩm, hệ thống quản trị và quy trình ra quyết định, chống tham nhũng và đầu tư cộng đồng, ...

Các nhân sự chuyên trách ESG và bộ phận tài chính nên làm việc cùng nhau trong việc liên hệ với các bên liên quan trong nội bộ và bên sở hữu dữ liệu để đảm bảo việc thu thập dữ liệu hiệu quả nhằm phản ánh đúng chiến lược ESG của tổ chức. Để đảm bảo chất lượng và độ chính xác trong các dữ liệu và chỉ số quan trọng, việc sử dụng kiểm toán nội bộ là rất quan trọng.

5. Phân tích, xử lý và lập bản đồ dữ liệu ESG:

Lọc, phân tích, xử lý và lập bản đồ các dữ liệu để tạo ra thông tin có ý nghĩa và theo cấu trúc khoa học, phù hợp yêu cầu của các bộ tiêu chuẩn và khung khổ báo cáo ESG được chọn. Lưu ý là không như Báo cáo Tài chính, Báo cáo ESG có thể bao gồm rất nhiều dữ liệu phi tài chính và phi cấu trúc. Việc sử dụng song song nhiều bộ tiêu chuẩn cũng có thể gây xung đột thông tin, có khi chống đối nhau, gây khó khăn trong quá trình phân tích và lập bản đồ báo cáo.

6. Định hình mục tiêu và cam kết ESG:

Khi một công ty đã thu thập và xử lý tất cả dữ liệu một cách có hệ thống, bước tiếp theo là đặt ra các mục tiêu theo từng nhóm nhỏ dựa trên cơ sở khoa học, về cả E – Môi trường, S – Xã hội và G – Quản trị. Ba yếu tố của ESG nên được xem xét một cách riêng lẻ, thay vì tổng thể và tiếp tục xem xét thêm các phụ tố ở cấp độ sâu hơn. Ví dụ, ở mỗi yếu tố E, S và G sẽ có 5 đến 6 phụ tố. Trên cơ sở đó, doanh nghiệp sẽ có thể quyết định cần thực hiện hành động gì.

Ví dụ như: Với doanh nghiệp sản xuất hay bán lẻ, có thể mục tiêu đầu tiên của bạn là giảm mức tiêu thụ năng lượng bằng công nghệ chiếu sáng mới hay các thiết bị IoT, tăng tỷ lệ điện tái tạo để nhanh chóng giảm chi phí năng lượng và dấu chân Carbon trên mỗi đơn vị sản phẩm. Một công ty có tỷ lệ khiếu nại và nghỉ việc cao trong lực lượng lao động hay sự bất bình của cộng đồng địa phương thì chắc chắn mục tiêu lại phải có yếu tố liên quan đến chữ S theo tiêu chí DEI (Đa dạng, Công bằng và Hòa nhập) như đa dạng hóa lực lượng nhân sự, cải thiện phúc lợi và môi trường thăng tiến công bằng cho nhân viên, hay chủ động tham gia hòa nhập với các phong trào có ý nghĩa tại địa phương.

7. Lập và thiết kế báo cáo ESG:

Sau khi đã xác định phạm vi, chọn tiêu chuẩn, xử lý đầy đủ thông tin cần thiết cũng như đặt ra mục tiêu cải thiện để đưa vào bản phác thảo; chúng ta đã sẵn sàng xây dựng báo cáo ESG hoàn chỉnh. Nội dung của báo cáo nên được trình bày rõ ràng, mạch lạc, khoa học và thống nhất. Hơn nữa, các bên liên quan trong nội bộ doanh nghiệp cần được tham gia (ví dụ: bộ phận tiếp thị hoặc pháp lý) để có được sự hợp lý trong các lĩnh vực quan trọng như nội dung, tính hợp pháp, ngôn ngữ tông điệu và hiệu quả truyền thông.

Khi phiên bản cuối cùng của báo cáo đã được chấp thuận, quan trọng là cần phải có một đội ngũ tiếp thị nội bộ hoặc thiết kế đồ họa bên ngoài để đảm bảo báo cáo chứa các đồ họa phù hợp bối cảnh ESG, hấp dẫn và thuận tiện tra cứu hay trích dẫn, nhưng cần có bản quyền (ví dụ: tranh ảnh, biểu đồ, đồ thị hoặc bảng biểu).

8. Kiểm toán và công bố Báo cáo ESG:

Tương tự như đối với Báo cáo Tài chính hàng năm, trước khi được công bố rộng rãi ra công chúng, Báo cáo ESG cũng cần được soát xét thông qua bởi một tổ chức kiểm toán độc lập bên ngoài, nhằm bảo đảm tính minh bạch của mọi thông tin, đặc biệt xóa bỏ mọi nghi ngờ về rửa xanh (Greenwashing) đối với tổ chức công bố.

Sau khi Báo cáo ESG được kiểm toán, tổ chức đã sẵn sàng để xuất bản. Đầu tiên là điền bảng câu hỏi theo quy định trước khi gửi cho HOSE, nếu doanh nghiệp đã niêm yết trên sàn chứng khoán Việt Nam. Bạn cũng đừng quên gửi cho các tổ chức toàn cầu chẳng hạn như CDP,... nhằm đánh giá, chấm điểm và xử lý các dữ liệu ESG.

Sau đó là các kênh truyền thông khác nhau, như trang web của công ty, thông cáo báo chí và mạng xã hội nên được sử dụng để đảm bảo tất cả các bên liên quan chính có thể dễ dàng truy cập Báo cáo ESG.

Với Báo cáo ESG chuyên nghiệp, kết hợp với đội ngũ nhân sự ESG và quy trình thực thi hoàn thiện, các bạn có tất cả những dữ liệu và nguồn lực cần thiết để xây dựng bản kế hoạch chiến lược dài hạn cho riêng mình một cách chi tiết trong hành trình phát triển bền vững. Kế hoạch này cần được tích hợp với bản kế hoạch tổng thể hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp để đem lại hiệu quả cao nhất trong thực thi.

Báo cáo ESG được lập theo tiêu chuẩn độc lập, uy tín, bao quát và được kiểm toán độc lập thông qua sẽ như tấm hộ chiếu bảo chứng quyền lực cao nhất về phát triển bền vững của bất kỳ tổ chức hay doanh nghiệp nào trên thế giới, dù quy mô lớn hay nhỏ, hay ở bất cứ ngành nghề và lĩnh vực gì. Báo cáo ESG theo chuẩn mực quốc tế nhấn mạnh tính đo lường, minh bạch và xóa bỏ điểm mù về kiểm soát các rủi ro. Do đó nó tạo niềm tin tuyệt đối có thể kiểm chứng cho khách hàng, đối tác, và ngay cả các quỹ đầu tư khát khe cung cấp các gói tín dụng xanh, hỗ trợ không giới hạn và đồng hành lâu dài với điều kiện ưu đãi nhất, chỉ dành cho các tay chơi dẫn đầu thị trường.

9. Liên tục cập nhật và cải tiến:

Doanh nghiệp nên liên tục tiếp nhận và đánh giá phản hồi từ các bên liên quan, cả trong nội bộ doanh nghiệp và bên ngoài; theo dõi, đánh giá tiến độ và hiệu quả theo các cam kết ESG tối thiểu theo từng quý và cập nhật theo năm dựa theo nhu cầu, biến động của từng giai đoạn phát triển.

Khuyến Nghị:

Không còn là thời 0.4 nữa, chúng ta đang sống trong thời đại của cách mạng công nghệ 4.0 với AI, Blockchain, Machine Learning, 5G, IoT, Cloud và chuyển đổi số toàn diện. Thật sai lầm nếu không tận dụng thế mạnh về công nghệ và chuyên môn sẵn có của một đơn vị tư vấn độc lập thực sự chuyên nghiệp. Khác với cách làm thủ công truyền thống với 9 bước như trên, doanh nghiệp trước tiên sẽ được tham vấn xác định nhu cầu và xuất phát điểm của doanh nghiệp trên lộ trình phát triển bền vững để được thiết kế lộ trình phù hợp. Đảm bảo toàn bộ tổ chức tự tin về đội ngũ nhân sự và kiến thức ESG liên ngành sẽ đóng vai trò quyết định thành công trong thực hành ESG nói chung và báo cáo ESG nói riêng.

Chuyên gia quốc tế sẽ tư vấn cho lãnh đạo doanh nghiệp lựa chọn các bộ tiêu chuẩn hay khuôn khổ báo cáo phù hợp nhu cầu, ngành nghề, quy mô và mô hình kinh doanh của doanh nghiệp. Có thể nói đây là việc hệ trọng nhưng khó khăn, theo kinh nghiệm của chúng tôi, ngay cả với các công ty ở các nước phát triển.

Lưu ý ở đây là các tiêu chuẩn thường yêu cầu xung đột dữ liệu cạnh tranh với nhau và nếu kết hợp nhiều tiêu chuẩn lại sẽ dẫn tới tình trạng hỗn loạn trong cách báo cáo truyền thống. Nhưng khi bạn ứng dụng công nghệ SaaS tiên tiến, điều này hoàn toàn được giải quyết, bất kể bạn chọn bộ tiêu chuẩn nào trong hàng trăm bộ tiêu chuẩn được sử dụng trên toàn cầu.

Xu hướng hiện nay là các tiêu chuẩn, khuôn khổ sẽ thường xuyên được nâng cấp, thay đổi theo nhu cầu nội bộ, đối tác, yêu cầu của chính phủ, hay các hiệp hội ngành nghề, và đặc biệt nhằm chống rửa xanh (Greenwashing), nâng cao tính minh bạch của báo cáo ESG. Không vấn đề gì, đối tác hệ thống sẽ luôn hỗ trợ cập nhật và nâng cấp.

Với mức độ phức tạp và đa dạng của các yếu tố ESG bao trùm toàn bộ hoạt động của doanh nghiệp, chuỗi cung ứng và cộng đồng địa phương. Cùng với sự nhạy cảm về số liệu nội bộ, quy mô và số lượng các chi nhánh. Không như các số liệu tài chính hay kinh doanh, các yếu tố bền vững thường khó định lượng. Quy trình thu thập đúng, đủ các thông số, dữ liệu cần đo lường, từ các nguồn và định dạng khác nhau, sau đó đánh giá, phân tích chuyên sâu để đưa ra các quyết sách phù hợp ESG trong các bước tiếp theo, chắc chắn mất nhiều thời gian và nguồn lực.

Các bước 3, 4, 5 trên đây sẽ được tối giản và thực hiện nhanh chóng chỉ trong 1 bước duy nhất, nếu doanh nghiệp ứng dụng công nghệ số hóa hoàn chỉnh. Cơ sở dữ liệu sẽ được tự động thu thập và cập nhật theo thời gian thực thông qua phần mềm chuyên dụng. Hệ thống sẽ đánh giá, quy chuyển theo hệ quy chiếu thống nhất; phân loại, lập bản đồ để cuối cùng đưa ra báo cáo trình bày chuyên nghiệp theo nhiều định dạng khác nhau.

Một trong những yếu tố ESG trong bản thân quy trình báo cáo này là an toàn và kiểm soát dữ liệu, đặc biệt là đối với các thông tin nhạy cảm. Lãnh đạo doanh nghiệp hoàn toàn làm chủ hệ thống thông qua chức năng phân cấp, phân quyền truy cập và sửa đổi.

Khác với cách lập báo cáo truyền thống tốn công và tốn sức, mất nhiều thời gian và ảnh hưởng đến hoạt động hàng ngày của doanh nghiệp; giờ đây, với công nghệ số, các bạn chỉ cần làm duy nhất lần đầu, sau đó hàng quý hay hàng năm, doanh nghiệp có thể xuất báo cáo ESG chỉ bằng một cú click.

Sau khi bàn giao hệ thống Go-Live, nhân sự liên quan sẽ được đào tạo để thuận thực làm chủ hệ thống công nghệ phần mềm báo cáo ESG.

Với báo cáo này, công ty dễ dàng xác định và truy suất tận nguồn và công bố thông tin một cách minh bạch cho các bên liên quan, nhằm cải thiện những khâu, vấn đề chưa theo kỳ vọng. Báo cáo ESG thể hiện tầm nhìn, nguồn lực, sự kiên định và đặc biệt tính minh bạch ở đẳng cấp vượt trội so với mặt bằng chung.

[YTT Consulting](#) thành lập vào năm 2015 có trụ sở tại London, là đối tác tư vấn quản trị và giải pháp chuyển đổi số cho nhiều tên tuổi lớn trong danh sách Fortune 50, FTSE 100 và FTSE 20. Việt Nam là một trong các thị trường APAC chúng tôi ưu tiên. YTT cung cấp cho tổ chức và doanh nghiệp tiên phong các gói giải pháp chuyển đổi kinh doanh thông minh, đẳng cấp thế giới, dựa trên AI và điện toán đám mây, nhưng được thiết kế, may đo riêng để tăng hiệu suất tổng thể bền vững. Điều tối quan trọng cuối cùng là các giải pháp này sẽ mang lại lợi ích bền vững cho khách hàng cũng như cộng đồng địa phương và toàn cầu.

YTT cung cấp các giải pháp công nghệ cao và tư vấn để hỗ trợ khách hàng đạt được các mục tiêu ESG và điều hướng theo bối cảnh thay đổi. Các doanh nghiệp thường tham gia với chúng tôi trong suốt các giai đoạn khác nhau của vòng đời kinh doanh và hành trình ESG của họ, tận dụng kinh nghiệm toàn cầu và hiểu biết sâu rộng về quản trị và rủi ro trong các gói chúng tôi tư vấn như sau:

- Tư vấn chiến lược ESG,
- Đánh giá yêu cầu tuân thủ Khung/ Tiêu chuẩn ESG,
- Xác định phạm vi và triển khai ESG,
- Ứng dụng chuyển đổi số lập Báo cáo ESG,
- Đào tạo ESG cho các bên liên quan,
- Hỗ trợ triển khai ESG sau GO-LIVE.

Giúp doanh nghiệp bạn khám phá tiềm năng và hưởng thành quả cho giá trị bạn cống hiến.

W: ytt-consulting.com

Email: info@ytt-consulting.com

Hưng Ninh - Trưởng Bộ phận Tư vấn Chuyển đổi ESG

YTT Consulting